

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžf/81/2014
Identifikačné číslo spisu: 1013200477
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1013200477.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: eD' system Slovakia, s.r.o., Stará Vajnorská 21, Bratislava, IČO: 36 413 658, zastúpený Advokátskou kanceláriou agner & partners s.r.o., Špitálska 10, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo SR, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100301/1/15495/2013/5003 zo dňa 10.01.2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 64/2013-60 zo dňa 22.05.2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 64/2013-60 zo dňa 22. mája 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného ktorým potvrdil rozhodnutie Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 9900403/5/264359/2012/Dur zo dňa 24.09.2012 o vyrubení rozdielu dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie marec 2009 v sume 67 753,50 €, nakoľko na základe vykonanej daňovej kontroly DPH za obdobie január až december 2009, výsledky ktorej sú obsiahnuté v Protokole zo dňa 22.08.2012 bolo zistené v mesiaci marec 2009 porušenie ust. § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o DPH tým, že daňovník si neoprávnene uplatnil právo na odpočítanie dane vo výške 67 753,50 € z nákupu tovaru na základe dodávateľských faktúr od dodávateľa DI-LA Computers s.r.o. Bratislava č. 29010009 zo dňa 27.02.2009, č. 29010011 zo dňa 19.03.2009, č. 29010012 zo dňa 19.03.2009. Nebolo uznané preukázanie žalobcovho tvrdenia, že takto nadobudnutý tovar bol následne dodaný ako dodanie tovaru z tuzemska do iného členského štátu oslobodené od dane podľa § 43 zákona o DPH pre nadobúdateľa IPN KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KORLÁTOLT FELELOSSÉGU TÁRSASÁG, BUDAPEST (ďalej len „IPN Kft.“), identifikovaného pre daň v inom členskom štáte.

Krajský súd sa stotožnil s vyhodnotením skutočností zistených správcom dane a ustálených žalovaným

o tom, že v konaní neboli predložené dostatočné dôkazné prostriedky, ktoré by preukázali, že zdaniteľné obchody boli žalobcom aj reálne prijaté a dodané, tak ako to bolo deklarované na prijatých a vyhotovených faktúrach za kontrolované zdaňovacie obdobie. Za rozhodujúci zdroj dôkazov v konaní akceptoval výsledky dokazovania získané cestou medzinárodnej výmeny informácií pričom to, že žalobca transakcie riadne priznal, hlásil v súhrnnom výkaze a preukázal fyzickú dodávku tovaru do Maďarska, nepovažoval za dostatočný dôkaz o tom, že obchodné transakcie boli uskutočnené tak, ako boli daňovým subjektom deklarované. Vznik nároku nepreukazuje ani použitie interných kontrolných mechanizmov, na základe ktorých by daňový subjekt dokázal, že jednal v dobrej viere, o podvodnom konaní svojich obchodných partnerov nevedel, a preto sa môže dovoliť práva na odpočítanie DPH. S odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽ/67-68/2011 vyslovil názor, že ak žalobca v rámci žalobných dôvodov namietal porušenie § 15 ods. 17 zákona č. 511/1992 Zb., ktoré v odvolaní nenamietal, s týmito námietkami sa v súdnom prieskume rozhodnutia nemôže zaoberať. K námietke žalobcu, že v konaní boli použité obsahy svedeckých výpovedí Mgr. Richarda Peteraja a Ing. Štefana Babčáka, získaných v období, keď bola daňová kontrola prerušená uviedol, že tieto výpovede boli výsledkom šetrenia ktoré vykonala slovenská daňová správa na základe požiadavky maďarskej daňovej správy o medzinárodnú výmenu informácií. Správca dane v čase prerušenia daňovej kontroly nevykonával žiadne úkony a nevykonával ani žiadne dokazovanie. Dĺžka predmetnej daňovej kontroly bola v súlade s § 15 ods. 17 zákona č. 511/1992 Zb. Správca dane v súlade s § 25a ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. konanie prerušil, pretože sa začalo konanie o inej skutočnosti rozhodujúcej na vydanie rozhodnutia. Správca dane využil inštitúty predĺženia a prerušenia daňovej kontroly a počas prerušenia daňovej kontroly lehoty neuplynú.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie z dôvodov v zmysle § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p a ust. § 205 ods. 2 písm. b/, d/, f/ O.s.p.

V odvolacích dôvodoch namietal, že napriek podrobnému uvedeniu žalobných dôvodov sa krajský súd v odôvodnení rozsudku obmedzil iba na všeobecné konštatácie súvisiace s výsledkami medzinárodnej výmeny informácií, nevyhodnotil ani dôkaznú hodnotu informácie o zastihnutelnosti, resp. vstupe do likvidácie jeho obchodných partnerov. Krajský súd sa stotožnil sa s právnym názorom žalovaného bez toho, aby sa vysporiadal s námietkou, že v tomto konaní považoval za nedostatočné dôkazy ktoré v inom hodnotenom období považoval za dostatočné, rovnako neodôvodnil prečo ako dôkaz o uskutočnení obchodných transakcií neakceptoval preukázané dodanie tovaru v inom členskom štáte. Nevysporiadal sa ani s poukazom na judikatúru SD EÚ a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadne nemožnosti prenášania dôkazného bremena na žalobcu, na podporu svojich záverov len všeobecne poukázal na rozsudky SD EÚ vo veciach Axel Kittel (C-439/04) a RECOSA - RECYCLING SPRL. (C-440/04) bez toho, aby uviedol, ako závery vyplývajúce z týchto rozsudkov aplikoval na predmet konania. Nevysporiadal sa s požiadavkou na aplikáciu záverov rozsudkov SD EÚ vo veciach Mahagében Kft. (C-80/11) a Péter Dávid (C-142/11). Krajský súd teda postupoval v rozpore s povinnosťou riadneho odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu SR v tejto otázke, čo v konečnom dôsledku viedlo k arbitrárnosti napadnutého rozsudku. K pochybeniu došlo aj v tom, že sa krajský súd s poukazom na praxou prekonanú judikatúru odmietol zaoberať časťou žalobných dôvodov len kvôli tomu, že námietky vznesené v žalobe neboli v takomto rozsahu uplatnené v odvolaní. Spochybnil záver o tom, že výpovede svedkov Mgr. L. a Ing. O. (uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia) neboli súčasťou úkonov vykonaných v rámci daňovej kontroly, ale len výsledkom vybavovania žiadosti maďarskej daňovej správy o medzinárodnú výmenu informácií.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť s tým, že sa pridrižiava obsahu svojho vyjadrenia k žalobe.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len

„SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť z dôvodu závažných procesných pochybení.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôvodov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov. Výkladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy je teda aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom možno vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, pričom možnosť konať pred súdom prvého stupňa je účastníkovi odňatá vždy, ak jeho rozhodnutie neposkytuje účastníkovi konania dostatočné argumenty preukazujúce zákonnosť jeho rozhodnutia alebo postupu.

Predmetom súdneho prieskumu v prejednávanej veci bolo rozhodnutie žalovaného (v spojení s rozhodnutím správcu dane), o vyrubení DPH za zdaňovacie obdobie marec 2009 v sume 67 753,50 €, nakoľko na základe vykonanej daňovej kontroly DPH bolo zistené porušenie ust. § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o DPH tým, že si žalobca neoprávnene uplatnil právo na odpočítanie dane vo výške 67 753,50 € z nákupu tovaru na základe dodávateľských faktúr od dodávateľa DI-LA Computers s.r.o. Bratislava č. 29010009 zo dňa 27.02.2009, č. 29010011 zo dňa 19.03.2009, č. 29010012 zo dňa 19.03.2009 a nepreukázal splnenie podmienok pre oslobodenie od dane z titulu že nadobudnutý tovar bol následne dodaný do iného členského štátu podľa § 43 zákona o DPH ako tzv. intrakomunitárna dodávka pre nadobúdateľa IPN Kft. Budapešť.

Žalovaný zhodne so správcom dane nepovažovali uplatnený odpočet DPH za dôvodný vzhľadom na opísanými okolnosťami spochybnený prevod tovaru na žalobcu, nakoľko tvrdený dodávateľ DI-LA Computers s.r.o. bol firmou bez zamestnancov a skladových priestorov, len s prenajatým registračným sídlom, tvrdený odberateľ IPN Kft. Budapešť je nekontaktný (zmiznutý obchodník) nebolo možné preveriť dodanie tovaru žalobcom. Ronald Marcsa, ktorý ako splnomocnený zástupca žalobcu vybavoval predmetný obchod opakovane pôsobil v obchodných prípadoch, kde došlo k uplatneniu oslobodenia od DPH bez splnenia zákonných podmienok. Predložené formálne bezchybné doklady boli

vyhodnotené ako nespôsobilé preukázať uskutočnenie deklarovaných transakcií s poukazom na výklad Šiestej smernice o DPH a rozsudky SD EÚ vo veciach Axel Kittel (C-439/04) a RECOSA - RECYCLING SPRL. (C-440/04). Nebola uznaná námietka nedôvodného prenášania dôkazného bremena na žalobcu a postup správcu dane bol vyhodnotený ako zákonný, zo strany žalobcu jednalo o neštandardných a nepreverených obchodných partnerov (v rozpore s jeho preukázanou dlhoročnou obchodnou praxou). Nepovažoval za preukázané uskutočnenie obchodných transakcií zo strany žalobcu tak, ako boli deklarované, ani za použitia interných kontrolných mechanizmov na základe ktorých by daňový subjekt dokázal, že jednal v dobrej viere, o podvodnom konaní svojich obchodných partnerov nevedel.

Krajský súd žalobu, v ktorej žalobca spochybnil všetky závery žalovaného a navyše namietal trvanie daňovej kontroly presahujúce zákonom stanovenú maximálnu dĺžku zamietol ako nedôvodnú. Odôvodnenie rozsudku v zásade kopiovalo odôvodnenie napadnutého rozhodnutia resp. obsah písomného vyjadrenia k žalobe, podaného žalovaným dňa 25.05.2013 s tým, že poukaz na nenamietanie prekročenia prípustnej dĺžky daňovej kontroly v zmysle § 15 ods. 17 zákona č. 511/1992 Zb. v odvolacom konaní vyhodnotil ako prekážku zohľadnenia tohto žalobného dôvodu v súdnom prieskume rozhodnutia.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku svoj právny záver žiadnym spôsobom neodôvodnil, neuviedol žiadne logické argumenty, z ktorých by bolo možné vo vzťahu k jednotlivým žalobným dôvodom zistiť, akým spôsobom krajský súd aplikoval konkrétne právne normy na konkrétne skutkové okolnosti a akými úvahami sa riadil. Z napadnutého rozhodnutia žalovaného je zrejmé, akým spôsobom žalovaný uvažoval a ako vyhodnotil skutkové okolnosti vo vzťahu k právnej úprave, keď dospel k záveru o neuznaní nadmerného odpočtu uplatneného žalobcom. V odôvodnení rozsudku krajského súdu argumenty úvahy tohto charakteru, ktoré by mali vyvrátiť dôvodnosť jednotlivých žalobných námietok absentujú. Navyše pomerne nelogicky v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku odsek tretí zhora odôvodňuje, prečo námietka prekročenia trvania prípustnej dĺžky daňovej kontroly v zmysle § 15 ods. 17 zákona č. 511/1992 Zb. nemôže byť predmetom súdneho prieskumu a v odseku štvrtom zhora okrem iného uvádza, že „Dĺžka predmetnej daňovej kontroly bola v súlade s § 15 ods. 17 zákona č. 511/1992 Zb. Správca dane v súlade s § 25a ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. konanie prerušil, pretože sa začalo konanie o inej skutočnosti rozhodujúcej na vydanie rozhodnutia. Správca dane využil inštitúty predĺženia a prerušenia daňovej kontroly a počas prerušenia daňovej kontroly lehoty neplynú.“

Na základe uvedeného senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky skonštatoval, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá požiadavke vyplývajúcej z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorej je povinnosťou súdov uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založili a v časti je dokonca zmätočné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O.s.p. zrušil napadnutý rozsudok a vec podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec v medziach podanej žaloby a argumentácie žalovaného v napadnutom rozhodnutí, znova vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní. Súčasne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí opätovne rozhodne o náhrade trov konania.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.